

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Xestión Medioambiental	Código	660G01037	
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Coruña)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro-Cuarto	Optativa	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Fernández Mosquera, Daniel	Correo electrónico	daniel.fernandez.mosquera@udc.es	
Profesorado	Fernández Mosquera, Daniel	Correo electrónico	daniel.fernandez.mosquera@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Nesta asignatura estudarás a relación entre a actividade económica e o Medio Ambiente dende a perspectiva da actividade profesional dun Departamento de Recursos Humanos. Dun tempo a esta parte, o medio ambiente está a ser considerado dentro das estratexias que condicionan e modulan a actividade empresarial. Como executor da cultura da empresa, o Departamento de Recursos Humanos debe entender e trasladar esta estratexia na empresa, que en moitas ocasións supora xestionar un proceso de cambio. Como exemplo deste procesos, estudarase os Sistemas de Xestión Ambiental (ISO 14001 e EMAS) e a súa implantación nunha pyme.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A3	Saúde laboral e prevención de riscos laborais.
A7	Auditoría Sociolaboral.
A10	Organización e dirección de empresas.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
A15	Dirixir grupos de persoas.
A18	Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información.
B5	Toma de decisións.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B10	Recoñecemento á diversidade e á multiculturalidade.
B12	Motivación para a calidade.
B13	Adaptación a novas situacións.
B14	Aprendizaxe autónomo.
B15	Creatividade.
B16	Liderado.
B17	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.

C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
A3	Saúde laboral e prevención de riscos laborais.	A3	
A7	Auditoría Sociolaboral.	A7	
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.	A13	
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.	A10	
A18	Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.	A18	
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.	A31	
A15	Dirixir grupos de persoas.	A15	
B2	Capacidade de análise e síntese.		B2
B3	Capacidade de organización e planificación.		B3
B4	Capacidade de xestión da información.		B4
B5	Toma de decisións.		B5
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.		B6
B8	Razoamento crítico.		B8
B9	Traballo en equipos.		B9
B10	Recoñecemento á diversidade e á multiculturalidade.		B10
B12	Motivación para a calidade.		B12
B13	Adaptación a novas situacións.		B13
B14	Aprendizaxe autónomo.		B14
B15	Creatividade.		B15
B16	Liderado.		B16
B17	Sensibilidade cara a temas medioambientais.		B17
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.		C1
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.		C3
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.		C4
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.		C6
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.		C7
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		C8

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 2. O problema dende un punto de vista económico	
Tema 1. Os problemas ambientais	
Tema 3. O valor do medio ambiente	
Tema 4. Métodos de valoración da calidade ambiental	
Tema 5. Indicadores ambientais	
Tema 6. Política Ambiental	
Tema 7. Empresa e Medio ambiente	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A3 A7 A10 A13 A15 A18 A31 B2 B3 B4 B6 B8 B12 B15 B17 C1 C3 C4 C6 C7 C8	2	0	2
Lecturas	A10 A13 A18 B2 B8 B10 B14 B17 C3 C7 C8	0	12	12
Traballos tutelados	A7 A13 A15 A18 B5 B9 B12 B13 B15 B16 C7 C8	21	21	42
Seminario	B5 B8 B9 B13 B16 B17 C4 C6 C8	18	18	36
Portafolios do alumno	A13 A15 A18 B2 B3 B4 B9 B16 C3	0	48	48
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Proba obxectiva	Proba escrita individual sobre os temas desenrolados ó longo do curso
Lecturas	Lectura dun texto proposto en clase e elaboración dunha síntese do mesmo
Traballos tutelados	Traballo creativo de investigación sobre un tema relativo á materia
Seminario	Investigación en grupo sobre un tema proposto polo profesor e preparación dunha presentación e exposición da mesma en clase
Portafolios do alumno	Elaboración dunha memoria dos temas traballados no curso

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario Traballos tutelados Portafolios do alumno	Plantexamento da simulación e resolución de dúbidas

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Seminario	B5 B8 B9 B13 B16 B17 C4 C6 C8	Investigación profunda sobre un tema relativo á materia, discusión en grupo e exposición dunha presentación coas conclusións	10
Traballos tutelados	A7 A13 A15 A18 B5 B9 B12 B13 B15 B16 C7 C8	Creación dun informe sobre un tema relativo á materia	15
Lecturas	A10 A13 A18 B2 B8 B10 B14 B17 C3 C7 C8	Lectura dun texto proposto en clase e elaboración dunha síntese do mesmo	10

Proba obxectiva	A3 A7 A10 A13 A15 A18 A31 B2 B3 B4 B6 B8 B12 B15 B17 C1 C3 C4 C6 C7 C8	Proba escrita individual para a avaliación dos coñecementos do alumno/a	50
Portafolios do alumno	A13 A15 A18 B2 B3 B4 B9 B16 C3	Elaboración dunha memoria do curso	15

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	- Carmelo J. León , María Xosé Vázquez y Xabier Labandeira (2013). ECONOMÍA AMBIENTAL. Pearson
Bibliografía complementaria	Granero Castro, Javier.(2007). Cómo implantar un sistema de gestión ambiental según la norma ISO 14001:2004. Ed. FC Editorial.Ximénez de Embún Ramonel, Joaquín. Zulueta Taboada, Antonio. (2001). Sistemas de Gestión Medioambiental. Ed Colex.Durán Romero, Gemma. (2007). Empresa y medio ambiente. Evaluación de riesgo medioambiental. Editorial Pirámide.Hewitts Roberts, Gary Robinson. (2003).ISO 14001 EMS Manual de sistemas de gestión medioambiental. Ed. Paraninfo.Ed. Cep. (2008). Manual Gestión medioambiental. Formación.Ed. CEP.AA.VV. (2008). Manual de gestión y evaluación ambiental ISO 14001/EMAS. CEP Editorial.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía e Empresa/660G01007

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías